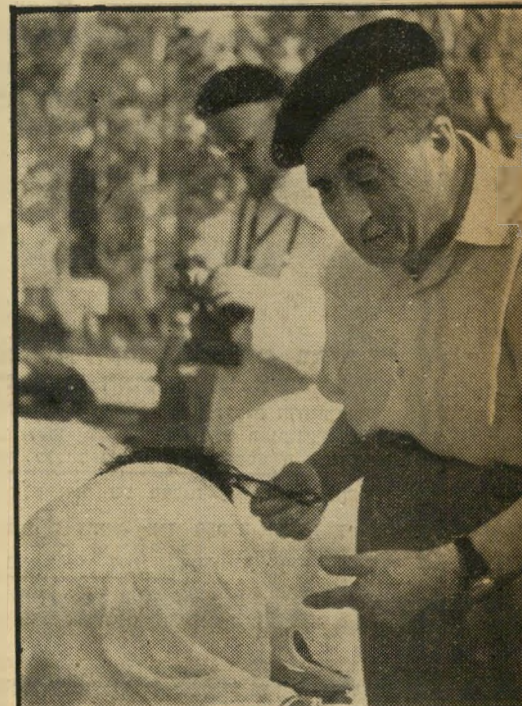

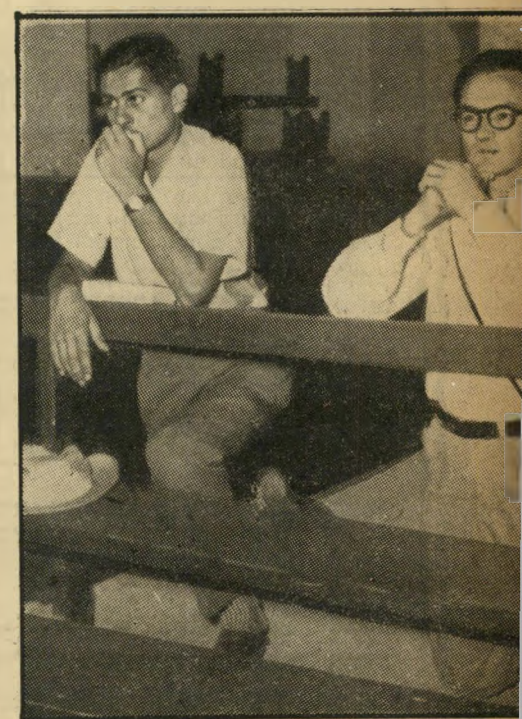
רבות האזינו לקולם - אך מעטים ראו את פניהם של חכמים אחד

הצרפתייה
סימון דימון, אלופת התנין של הודו הצרפתית, בעלת הוצאת ספרי ילדים, הביאה בגדיים, התרצצה בכיורת.

הצרפתי
ד"ר פרוספר אזולאי, נציג ה"טלבוזיה הצרפתית", הוא רופא יהודי מאלג'יר שכבר ביקר בארץ, בלשן ונימאטריקן.

הקולומבי והמלפאי
איה נציג קולומביה, ופאול גיאומליה נציג מלטה.

טבילה בירדן
מירטל זייוס, הברית בתנין, להטביל בהם את נכדיה. מאחוריה נהגת מכונת

זול הבתולה הקדושה
רושם בל ימחה. רוב האורחים הם נוצרים

מדבר. קראתי בתנ"ך הרבה על מדבר, אך שמשה הלך 40 שנה במדבר, ואף פעם לא ידעתי מה זה. עכשיו קיבלתי תמונה ברורה ואוכל גם להסביר לתלמידי. אולם לא כל חתני התנ"ך הורים הם טיפוסים "יוצא-דופן" ומשונים כאלה. ה"שקנים שבהם, הם אנשים רגילים ואפריים, ללא פילוסופיות חיים מיוחדת, שהת

לה יודע כל מתחרה לפחות את הישגיו האחרונים ורמתו הכללית של יריבו. הרץ היועד שיריבו לתחרות הקדימו והשיג זמן הטוב מזמנו בעשירית השנייה, יכול להאמין כי במאמץ שרירים יוכל לגבור הפעם על יריבו ולנצחו. ואילו חתני התנ"ך היו חידה סתומה איש בפני רעהו. אי אפשר היה לנחש לפי צורתם ודיבוריהם באיזו מידה היה מוחם מסוגל לזכור את שראו ושינו, באיזו מידה יכולים הם לאסוף ולמייין פרטים שונים מזכרונם ותלמודם. הנה, למשל, קבוצת התמהונים שבין אלופי התנין, טיפוסים מוזרים כדוגמתו של דרפלסים, אשר מבחינה חיצונית קשה לקשרם עם ידיעת התנין. האשה עבת הז'וף ובעלת שיער השיבה היא שרה רבינוביץ היהודיה לידת רוסיה, 56, אלופת התנין של מקסיקו. שמה, בעצם, אינו רבינוביץ. אולם בעלה הארמני אשר עליה בתוקף להשתמש בשמו, כשהיא רוצה ל"עשות עצמה לצחוק ולהופיע, בגילה, ב"חידוני טלבוזיה. בטוב-לב, ללא כל שמץ של נסיון לפגוע בבכורה, היה עמוס חכם מכנה אותה בשם: "המשוגעת ממקסיקו". עוד לא הספיקי לבוא למלון, סיפר הוא, "והיא כבר לימדה אותי את כל התורה שלה". תורתה של הגברת רבינוביץ היא פשוטה: "יהודי טוב הוא יהודי המאמין ביעודו המשיחי של ישו".

*** המדבר הח

ש"י יד לאותה קבוצה, למרות ש"בנקאותו הגדולה בתנ"ך אינה מולת בספק, הוא גם היהודי השני שבא בין 14 שליחי התנין - הד"ר פרוספר אזולאי, נציג מבחינה חיצונית נראה הד"ר אזולאי, נציג הטלבוזיה הצרפתית, כדמות פילוסופית רצינית. קומתו הנמוכה והרחבה, שפמו הד לבן וגבותיו השחורות, מצחו הרחב והקמטים שסביב עיניו עושים רושם חזק על המתבונן בהם.

הד"ר בן ה-69, הזקן שבחבורת חתני התנין, יליד אלג'יר שביקר מספר פעמים בארץ ושבו ומשפחתו נמצאים בישראל, הוא גם מומחה לקבלה. אולם מומחיותו הגדולה ביותר היא הגימטריה. הד"ר אזולאי הוא נשיא מועדון הגימטריה בפאריס, ואין כמעט מושג או מלה שאין הוא הופך כס מיד למספר, מוצא את משמעותם המשנית ומפרש לפיהם פסוקים וקובע ה"כ. עמוס חכם שומע באדיבות ובעניין את פירושו המסובכים של אזולאי, מכ' חץ שפתיו ומרים גבות עיניו כאומר: "מה זה שיר לתנ"ך?"

הד"ר אזולאי, שהיה במלחמת העולם הראשונה רופא שדה צבאי בדרגת סרן בצבא הצרפתי, הוא אולי המשכיל בין כל מש"ת תנ"ך החידון. מלבד היותו בלשן העוסק במחקרים לשוניים, הוא דובר 14 שפות על בורין, בתוכן שפות כמו אשורית, שומרית ויחיתית. עתה, בגיל 69 החל גם ללמוד את השפה הסינית. "לעולם לא מאחר מדי, ביתוד לא ללימודים", גורס הד"ר אזולאי. אולם הוא בחר בלימוד השפה הסינית לאור דחיק מתוך קפריזה לעת זקנה. לפי תורת הגימטריה המיוחדת שלו יכול הד"ר אזולאי להוכיח כי בתנ"ך יש סימוכין לחיוניות ולצורך שבלימוד השפה הסינית.

אז, למשל, הגברת אירנה סנטוס, המורה בת ה-39 מברזיל, שלעמוס חכם לא ניתן לעמוד על אפיה ורמתה המיוחדת משום שאת הימים שקדמו למבחן בירושלים בילתה בבית-חולים בחיפה. היא הגיעה לארץ כשנגיף השפעת כבר בתוכה, נפלה למש"כ בעת סיור קבוצת האלופים בחיפה. לי מרות שלמדה פסיכולוגיה באוניברסיטה ו"אף חיברה ספר העוסק בבעיות חינוך ילדים, נראתה הגברת סאנטוס כילדה גפי חזת, הזקוקה ליעוץ פסיכולוגי בעצמה.

באנגליה הטובה והשופטת השגורה בפיו, היה עמוס חכם נכנס מדי פעם בשיחה עם אחד ממתחריו. הוא החליף עמם חתימות ורשמים. העלמה אינה ניולוג, נוצריה פרו"סטנטית בת 42, המשמשת כמורה בהולנד מולדתה, היתה מלאה התפעלות מהגנב: "בפעם הראשונה בחיי אני רואה מה זה

אנשים ברחוב נעצרו והתלחשו זה עם זה. חנהנים בפתחי החנויות חייכו והחזו קידה. הילדים רדפו אחריהם ב"רחוב וצעקו: "יחי אלוף התנין!" נערות עצרוהו במהלכו והגישו לו פנקסים ל"חתימה". אתה יותר מפורסם ונערץ אפילו מלמכת היופי, לחשה לו אחת מהן. עמוס חכם רק חייך, חתם בטוב-לב לכל דורש.

אחרי עשרה ימים של התבודדות והסתגרות בפנטיון זדונינג בירושלים, כש"הוא מעביר את כל יומו בראיונות, בלי מילים ובמבטים עצמיים, חזר עמוס חכם והופיע ברבים. אלא ששוב לא היה זה אותו עמוס חכם שעלה לפני שבועיים על בימת היכל התרבות בתל-אביב, נרגש ו"חיוור וחסר בטחון-עצמי. שוב לא היה זה אותו פקיד עלוב-מראה של בית-חינוך ע"ז חרים בירושלים, שאיש לא שם ליבו אליו ולחיויו.

עמוס חכם החדש היה לבוש הדר: חלי"פה כהה תפורה לפי מידותיו, עניבה בצבע כסף ומגבעת שחורה. אך לא רק מבחינה חיצונית חל בו שינוי. לצעיר המופלא, בעל שיער השיבה, חזר בטחון העצמי. מפורסם ונערץ, מכובד בפי כל, הרגיש עמוס חכם את עצמו כמרחף בעננים. הס"ר הוא: "השינוי הזה הוציא אותי מכל מסלול החיים שלי. אינני יכול לעבור ב"רחוב בלי שיעצורוני או שיעצו עלי ב"אצבע. עדיין לא קבעתי את מהלך חיי לעתיד, אולם אשתדל ככל האפשר שלא לס"טות מחיי בעבר. עדיין אינני יודע אם השינוי הזה הוא לטובה ואם לא מוטב היה לחיות כמו מקודם."

מוקף מלחים ומעריצים הובא חתן ה"תנין בכבוד מלכים אל מזון המלכים בירושלים, שם צורף אל שאר 14 חתני התנין, עמם היה עליו להתמודד השבוע. הם היו זרים לו. פנים זרות, שפות זרות, מוחות זרים שאין הוא יודע מה טמון בתאיהם. אך הוא לא היה זר להם. במשך עשרת ימי שהותם בארץ הספיקו אלופי התנין הארציים לשמוע רבות על עמוס חכם ועל ידענותו וזכרונם. כמה מהם, אחרי שעיניו בסבך השאלות שעמוס ה"שיב עליהן בחידון הארצי, הודו בפשטות: "אין לנו כל סיכוי". האחרים הסתירו את חששותיהם.

"הדרום-אפריקאי אומר שהוא מתעלף כי שהוא רואה אותי", סיפר עמוס חכם, "אבל הוא סתם לץ".

*** הכעל הארמני התנגד

מ"ר דיפלסים, חתן התנין הדרום-אפריקאי, יכול היה אמנם להיות ב"אותו כשרון גם בדחן קרקס. הוא מלא מרץ ופספסן. על כל אחד יש לו הערה קולעת, לכל משפט יש לו תשובה מכדחת. הבעיה שהעסיקה אותו במיוחד, בשעות שלפני תחילת המבחן בירושלים: "מה ל"עשות בכך הזכוכית העתיק שינתן כפרס ראשון לאלוף העולמי? מי יקנה ממני בק"בוק כל כך קטן ועוד כל כך ישן?"

48 שנות חיו הספיקו דיפלסים ל"היות כורה זהב, עורך עתון קטן, מעסה במרחצאות וצייר שלטים. היום הוא אב לשני ילדים ורואה-חשבונות בחברת משק"אות, חבר הכת הנוצרית האדבנטיסטית ה"שונה משאר כתות הנוצרות בהקפדתה על שמירת השבת, ובראייתה את הברית-היש"נה כתעודה חשובה יותר מאשר הברית החדשה.

האיש הצנוע וגמון הקומה, שעניו ה"שקועות מרצדות במהירות לכל העברים מאחורי משקפיו חסרי-המסגרת, ושפיו פרו"לט הלצות ללא הרף, לא יכול היה להי"ראות בעיני עמוס חכם כיריב רציני. בכל פעם שהיה מביט בו, היה עמוס חכם נאלץ לחייך. ועמוס הירבה להביט ביריביו. כשהוא יושב על כורסה מרופדת ובידו ספר תנ"ך קטן, עטוף בכריכת עור חומה, היה חכם מלכסן מדי פעם מבטים בוחנים לעבר יריביו.

כמו כל מתחרה בתחרות ספורטאית היה גם עמוס חכם מעוניין מאד לדעת מה כוחם של יריביו. אולם בתחרות ספורטאים רג"י